บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสภาวการณ์ปัจจุบันความขัดแย้งเกิดขึ้นในหน่วยงานหรือองค์การทุกระดับและทุกประเภทบางแห่งมีความขัดแย้งรุนแรง บางแห่งไม่รุนแรง โรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอนก็หาได้มีข้อยกเว้นไม่ ทั้งนี้ความขัดแย้งน่าจะมีสาเหตุเนื่องมาจากสภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกของโรงเรียนมัธยมศึกษา ยิ่งโรงเรียนที่มีบุคลากรเป็นจำนวนมาก กลไกการทำงานยิ่งซับซ้อนสับสนวุ่นวาย ความขัดแย้งยิ่งมาก (ภิญโญ สาธร, 2519) นักบริหารในปัจจุบันจึงให้ความสนใจที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องของความขัดแย้งให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น เพราะต่างก็ยอมรับกันว่าการดำเนินการใด ๆ ในองค์การจะสำเร็จไปไม่ได้เลย ถ้าภายในองค์การนั้นเกิดความขัดแย้งในระดับที่รุนแรง ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องไวต่อการรับรู้ถึงสัญญาณบอกเหตุที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งในองค์การ เพื่อหาทางแก้ไขก่อนที่จะปล่อยให้บุคลากรในองค์การทำงานด้วยความคับข้องใจ ซึ่งจะเป็นหนทางนำไปสู่ความแตกร้าวมากขึ้นจนไม่สามารถจะแก้ไขได้ (Kenneth และ Warren อ้างใน ถวิล เกื้อกูลวงศ์, 2530) ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงควรที่จะมีความเข้าใจธรรมชาติและประเภทของความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

ธรรมชาติของความขัดแย้งจะปรากฏให้เห็นในชีวิตปัจจุบัน เพราะมนุษย์ต้องร่วมกันอยู่ในสังคมมากขึ้น ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์ด้วยกัน มนุษย์ต้องใช้เวลาวันละ 8 ชั่วโมงทำงานในองค์การหรือหน่วยงานของตน และด้วยระบบงานที่เรามีอยู่ยังมิได้ถูกออกแบบมาเพื่อให้มนุษย์สามารถบรรลุการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และบรรลุเป้าหมายในการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้ามหน่วยงานกลับเป็นแหล่งในการสร้างความเครียดให้แก่ผู้ปฏิบัติงานทั้งทางร่างกายและจิตใจ ความขัดแย้งจึงเกิดขึ้นในลักษณะต่าง ๆ เช่น เกิดความขัดแย้งระหว่าง

เพื่อนร่วมงาน ความขัดแย้งระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชากับผู้บังคับบัญชา (ประกอบ คุปรัตน์, 2535) ผู้บริหารจะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็ต่อเมื่อผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งนั้นเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองและเข้าใจตรงกับผู้ดำรงตำแหน่งอื่นๆ ที่คาดหวังให้ผู้ที่ดำรงตำแหน่งนั้นปฏิบัติ ดังนั้นบทบาทจึงมีความสัมพันธ์กับตำแหน่ง (Getzels และ Campbell , 1968) ทุกตำแหน่งจะถูกบุคคลที่เกี่ยวข้องคาดหวังไว้ระดับหนึ่งว่า พฤติกรรมของบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งนั้นควรจะทำอะไร มีพฤติกรรมอย่างไร หรือบทบาทของบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งหนึ่ง ๆ ควรทำอะไรบ้าง (โสภา ชุติชัยกุล และ อรทัย ชื่นมนุษย์, 2515) การแสดงบทบาทตามตำแหน่งที่บุคคลครองอยู่นั้นถือว่าเป็นบทบาทจริง การแสดงบทบาทตามตำแหน่งย่อมมีส่วนเกี่ยวข้องกับความมุ่งหวัง หรือมีความคาดหวังในบทบาท ที่ผู้ครองตำแหน่งจะแสดงซึ่งเรียกว่าบทบาทที่มุ่งหวัง (สงวน สุทธิเลิศอรุณ, 2523) เนื่องจากแต่ละตำแหน่งในระบบราชการมีบทบาทที่ต้องกำกับไว้ด้วย ความขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อบุคคลต้องแสดงบทบาทต่าง ๆ และบทบาทนั้นไม่สอดคล้องกัน เช่นผู้บริหารโรงเรียนอาจถูกคาดหวังว่าต้องทำหน้าที่ผู้นิเทศและประเมินผลนอกจากต้องแสดงบทบาทตามระบบราชการแล้วยังต้องแสดงบทบาทตามระบบสังคมอีกด้วย เช่น ผู้บริหารโรงเรียนอาจมีบทบาทในสังคมเป็นพ่อ เป็นสามี ความขัดแย้งเกิดจากการที่สามารถแสดงบทบาทต่าง ๆ พร้อมกันในเวลาเดียวกัน เช่น จะนั่งเป็นประธานในที่ประชุมครูในฐานะผู้บริหารโรงเรียน หรือจะต้องออกไปรับลูกคนเล็กที่โรงเรียนอนุบาล ความขัดแย้งนี้เรียกว่าความขัดแย้งในบทบาท ซึ่งเกิดจากความคาดหวังต่าง ๆที่มีต่อบุคคลที่ดำรงตำแหน่งสองตำแหน่งหรือมากกว่า และความคาดหวังนั้นเป็นสิ่งที่ไปด้วยกันไม่ได้ เป็นความคาดหวังที่มีต่อบุคคลคนเดียวที่ต้องแสดงหลายบทบาท เช่นผู้บริหารโรงเรียนต้องแสดงบทบาททั้งผู้นำและผู้รักษาระเบียบ(เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์,2533)

ผลของความขัดแย้งในบทบาทซึ่งเกิดจากความคาดหวังของคนกลุ่มเดียวหรือหลายกลุ่มต่อตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งต่างกัน ทำให้บุคคลนั้นเผชิญกับความขัดแย้งในบทบาทจะก่อให้เกิดความคับข้องใจตามมา ซึ่งเป็นภาวะทางอารมณ์ที่ไม่พึงพอใจ ไม่สบายใจ เมื่อบุคคลพบอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถไปยังเป้าหมายที่ต้องการได้ ผลของความขับข้องใจอาจเกิดขึ้นทันทีทันใดหรือเกิดในระยะยาว เช่น ถ้าเกิดขึ้นทันทีอาจมีลักษณะดังนี้คือ อยู่นิ่งไม่ได้ เกิดความเครียด

เกิดความรู้สึกก้าวร้าวอยากทำลาย ซึมเฉย เพ้อฝัน แสดงพฤติกรรมซ้ำ ๆ และการถอยไปแสดงพฤติกรรมวัยเด็กกว่าขณะที่เกิดความคับข้องใจ (ประสาร มาลากุล, 2516) ซึ่งสอดคล้องกับ สมยศ นาวีการ และ ผุสดี สมาคม (2520) ได้กล่าวถึงผลของความขัดแย้งตามความคาดหวังในบทบาทว่าบุคคลนั้นจะเกิดความไม่แน่ใจ เกิดความตึงเครียดในอารมณ์ เกิดความไม่พอใจ หรือเกิดความกดดันด้านจิตใจอื่น ๆ

โดยสรุปผลของความขัดแย้งในบทบาทตามความคาดหวังของบุคคลากรกลุ่มต่าง ๆ ที่มีต่อผู้บริหารโรงเรียนจะทำให้ผู้บริหารเกิดความไม่แน่ใจในการปฏิบัติงานเกิดความเครียด ความคับข้องใจ มีความยากลำบากในการปฏิบัติหน้าที่ อาจทำให้ปัญหาความขัดแย้งลุกลามอย่างอื่นในโรงเรียนได้อีก ซึ่งจะมีผลเสียต่อประสิทธิภาพของหน่วยงานโดยส่วนรวม

แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ได้ระบุให้บุคคลได้ศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องไปตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาตนเองทั้งด้านสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคมอย่างสมดุลย์ และสามารถสร้างเสริมความเจริญก้าวหน้าให้แก่ประเทศภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การศึกษาในระบบโรงเรียนแบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2535) ระดับการศึกษาที่มีความสำคัญมากระดับหนึ่งคือระดับมัธยมศึกษาตามแนวนโยบายการศึกษาของแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2535 ข้อ 5 ได้จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานของปวงชนรัฐพึงเร่งรัดและขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชนอย่างทั่วถึงเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้น การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจึงมีความสำคัญในการตอบสนองแนวนโยบายดังกล่าว

การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาเยาวชนของชาติโดยการร่วมมือของบุคคลหลายฝ่ายในโรงเรียน การบริหารจะมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับบุคคลากร เช่น ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และ ครู-อาจารย์ผู้สอน โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนมีความใกล้ชิดกับครูและนักเรียนมากที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นผู้นำสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวได้ดังที่ (พนัส หันนาคินทร์, 2524) ได้กล่าวว่า คุณภาพการเรียนการสอน ความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียนขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ หรือขนาดใหญ่พิเศษตำแหน่งผู้บริหาร

โรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จึงเป็นตำแหน่งที่สำคัญในเรื่องการบริหารโรงเรียน เพราะเป็นหัวหน้าหน่วยงานที่จัดการศึกษาตามแนวนโยบายระดับชาติและระดับกรมให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์และนโยบาย

การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการมัธยมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนต้องกำหนดบทบาทของตนเองในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 ด้าน อย่างเหมาะสม คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานวิชาการ การบริหารธุรการ การบริหารงานปกครอง การบริหารงานบริการ การบริหารงานโรงเรียนกับชุมชน (กรมสามัญศึกษา, 2532) การบริหารงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากกรมสามัญศึกษานี้ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจะได้พบกับความคาดหวังในบทบาทของผู้บริหารจาก ครู-อาจารย์ผู้สอน หัวหน้าหมวด หรือกลุ่มผู้บริหารเองในสิ่งที่ผู้บริหารจะต้องแสดงบทบาทในการบริหารงานด้านต่าง ๆ ตามความคาดหวังให้มีประสิทธิภาพ

สืบเนื่องจากความสำคัญของตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนดังกล่าวแล้วปรากฏว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคหนึ่งที่มีประชากรมากที่สุด และจากผลการสำรวจของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2526) พบว่า นักเรียนมีฐานะยากจนมากกว่าภาคอื่น ๆ มีการย้ายถิ่นในหลายจังหวัดซึ่งส่งผลต่อการเรียนของนักเรียน มีสถิตินักเรียนออกกลางคันสูงกว่าภาคอื่น ๆ ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 5 ปีการศึกษา 2531 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คะแนนเฉลี่ยในรายวิชาต่าง ๆ และเจตนคติของนักเรียนต่ำกว่าภาคอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินการใช้หลักสูตรปีการศึกษา 2533 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ของสำนักทดสอบการศึกษากรมวิชาการพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำกว่าภาคอื่น ๆในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมืองหลักที่พัฒนาแล้ว เช่น นครราชสีมา ขอนแก่น และอุดรธานี ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางการศึกษา การค้า การขนส่งและบริการ และเมืองต่าง ๆ กำลังพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 และต่อเนื่องมาฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535-2539 (2534) ซึ่งมุ่งกระจายรายได้ไปสู่คนยากจนในชนบท พัฒนาเมืองที่เป็นศูนย์กลางของความเจริญในภูมิภาคและชนบทที่ล้าหลัง โดยขยายโอกาสทางการศึกษา เพิ่มอัตราการเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาให้สูงขึ้นจึงเป็นความหวังของภาคตะวันออก-เฉียงเหนือ ซึ่งประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมมีฐานะยากจน จะได้มีศักยภาพในการ

ส่งบุตรหลานของตนเข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้นจะส่งผลในการพัฒนาคุณภาพประชากรของประเทศไทยให้ดีขึ้นด้วย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง "ความขัดแย้งเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออก-เฉียงหนือ "

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. เพื่อศึกษาความขัดแย้งเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมมุติฐานของการวิจัย

ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ หัวหน้าหมวดวิชา และอาจารย์มีความคาดหวังต่อบทบาทการบริหารงานในหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะความขัดแย้งที่เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามความคาดหวังของผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา และอาจารย์

2. บทบาทที่คาดหวังของผู้บริหาร หัวหน้าหมวด และอาจารย์หมายถึงความคาดหวังที่มีต่อการบริหารงานในหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งกรมสามัญศึกษากำหนดลักษณะงานเป็น 6 งานคือ (กรมสามัญศึกษา 2532)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1 การบริหารงานวิชาการ

2.2 การบริหารงานธุรการ

2.3 การบริหารงานปกครอง

2.4 การบริหารงานบริการ

2.5 การบริหารงานโรงเรียนกับชุมชน

2.6 การบริหารงานทั่วไป

คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย

บทบาท หมายถึงหน้าที่หรือเงื่อนไขที่ผู้ดำรงตำแหน่งต้องกระทำ และบรรดาสิทธิต่าง ๆ ที่ได้มาพร้อมกับตำแหน่ง

บทบาทที่คาดหวัง หมายถึงหน้าที่หรือการกระทำที่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาควรปฏิบัติในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ความขัดแย้งเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวัง หมายถึงความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และ ครู-อาจารย์ ที่มีต่อบทบาทของผู้บบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแตกต่างกัน

ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึงผู้ดำรงตำแหน่งสูงสุดในสถานศึกษาได้แก่ผู้อำนวยการโรงเรียน

หัวหน้าหมวดวิชา หมายถึงผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียน ได้แก่ หัวหน้าหมวดวิชา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ ภาษาไทย สังคมศึกษา พานิชยกรรม เกษตรกรรม อุตสาหกรรม คหกรรม และศิลปกรรม

อาจารย์ หมายถึงผู้ที่ทำหน้าที่สอนในโรงเรียน

การบริหารงานวิชาการ หมายถึงการบริหารงานที่เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการการจัดตารางสอน การพัฒนาการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลการเรียน

การบริหารงานธุรการ หมายถึงการบริหารงานที่เกี่ยวกับการวางแผนงานธุรการ งานพัสดุ งานทะเบียนสถิติ และการประเมินผลงานธุรการ

การบริหารงานปกครอง หมายถึงการบริหารงานที่เกี่ยวกับการวางแผนงานปกครอง การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในโรงเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้มีวินัย คุณธรรม และจริยธรรม การแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน การส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย และการประเมินผลงานปกครองนักเรียน

การบริหารงานบริการ หมายถึงการบริหารงานที่เกี่ยวกับการวางแผนงานบริการ บริการน้ำดื่มน้ำใช้ การโภชนาการ งานสุขภาพอนามัย งานห้องสมุด งานแนะแนว และการประเมินผลงานบริการ

การบริหารโรงเรียนกับชุมชน หมายถึงการบริหารงานที่เกี่ยวกับการวางแผนและโครงการ การสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียนและชุมชนการให้บริการกับชุมชน การได้รับการสนับสนุนจากชุมชน และการประเมินความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การบริหารงานทั่วไป หมายถึง การบริหารงานที่เกี่ยวกับการจัดองค์การการจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษา การบริหารงานบุคคล การบริหารการเงิน งานอาคารสถานที่ งานสื่อสารคมนาคม งานประชาสัมพันธ์โรงเรียน และการประเมินผลการบริหารงานทั่วไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลที่ ครู-อาจารย์ หัวหน้าหมวดวิชา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจะได้รับรู้ถึงความคาดหวังของตนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน

2. ได้ข้อมูลประกอบการพิจารณาของผู้บริหารโรงเรียนในการทบทวนบทบาทของตน

3. ได้ข้อมูลประกอบการพิจารณากำหนด โครงการประชุมสัมนาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ของกรมสามัญศึกษา และสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับความขัดแย้งในบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีดังนี้

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน	68	คน
หัวหน้าหมวดวิชาจำนวน	816	คน
อาจารย์จำนวน	6,712	คน
รวมจำนวน	7,596	คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีสุ่มตามกลุ่ม (Cluster sampling) โดยใช้ตารางของ Taro Yamane (Taro Yamane, 1973 อ้างใน วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ 2535) ต่อจากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วย

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน	58	คน
หัวหน้าหมวดวิชาจำนวน	268	คน
ครู-อาจารย์จำนวน	378	คน
ได้กลุ่มตัวอย่างรวมจำนวน	704	คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้วทำการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา(Content Validity)โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ปรับแก้ไขแบบสอบถามจนเชื่อถือได้แล้ว จึงนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อกระทงเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นข้อกระทงสอบถามความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามกรอบงานทั้ง 6 ด้าน ที่ได้รับมอบหมายจากกรมสามัญศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเอง

3.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนทางไปรษณีย์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 หาค่าร้อยละและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อในแต่ละด้านจากผลรวมทั้งหมดในแต่ละกลุ่มของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

4.3 เปรียบเทียบความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนตามความคาดหวังของผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา และอาจารย์ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (ONE-WAY ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของ Henry Scheffe'

ลำดับขั้นในการนำเสนอรายงานการวิจัย

บทที่ 1 บทนำประกอบด้วยความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัยสมมุติฐานของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และวิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย